

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. **„GORENJEČ“** stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K. za četrto leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

Kranjski deželni zbor.

I. seja dne 27. septembra.

Postopanje klerikalcev v prvi seji je vzbudilo precej začudenja. Pričakovalo se je škandalov, ki pa so izostali. kakor tudi obstrukcijske interpelacije in obstrukcijski nujni predlogi, pač pa so uprizorili klerikalci nov švindel, kakor je iz poročila razvidno.

Deželni glavar pl. Detela otvori sejo in pozdravi vladnega zastopnika barona Heina. Tekom treh let se je nabralo toliko gradiva za delovanje deželnega zbora, da bo treba neumornega dela, da se reši. Dolžnost mi je tudi letos opozarjati poslance na ustavno dolžnost, rešiti tiste stvari, ki jih je rešiti. V prvi vrsti so finančne zadeve. To je tembolj potreba, ker se je pisalo in govorilo o stalnem primankljaju pri deželnem fondu. Opozoriti moram na naslednje: Kako je nastal primankljaj? Zato, ker je deželni zbor dovoljeval znatne svote, pa ni skrbel za pokritje. Vinogradnikom se je dalo 500.000 K, za garancijski zaklad 700.000 K, za univerzo 300.000 K. Te svote presegajo izdatno primankljaj. Vsakdo mora uvideti, da ni takih svot izplačevati iz rednih dohodkov, zlasti ker deželnih doklad nismo zvišali, nego jih od 58 na 40% znižali. Kako se more zahtevati, da se velike svote izplačajo, ne da bi nastal primankljaj. Deželno premoženje se ni zmanjšalo, kajti, kar so vinogradniki dobili, bodo morali vrniti. Istotako je z garancijskim zakladom dolenjskih železnic. Kakor kaže, uspeva železnica jako dobro in je že vrnila znatno svoto. Za vseučiliški zaklad se je naložilo 300.000 K, a dokler se ne izplača, gre to med aktiva. Mi smo torej čez 100.000 K aktivni in primankljaj ni tako opasen, kakor se misli. Tekom 14 let se je napravilo 115 km vodovodov, ki so veljali deželo nad 600.000 K. Kje je dežela, ki je toliko storila za deželno kulturo kot naša? (Hribar: Nobena!) Torej se ne more govoriti, da bi bil deželni zbor slabo gospodaril, a kar se je storilo, se je storilo za korist in blagor dežele. Naravno pa je, da je za redne izdatke denarja primankovalo. Zato se je izposodil denar, a to doma, iz deželnih zakladov, ki pa vsled tega ne trpe

škode, ker se obrestujejo po 4-2%, višje kot v hranilnici. Glede varnosti teh posojil se pač ni bati, ker jamči dežela za ta denar. A kako se bo to plačalo? Vrniti se bo denar, kadar bo aktiviran melioracijski zaklad. Tirkatev na dež. zaklad glede vinogradnikov bo moral seveda prevzeti melioracijski zaklad. Ne more se pa tajiti, da bo za prihodnost treba poskrbeti za sredstva za pokritje višjih izdatkov. Učiteljske plače se morajo tudi rešiti in se deželni zbor ne more ogniti tej nalogi. Če pride do tega, bo deželni zbor imel priliko, preskrbeti tudi za druge potrebe. Zvišati priklade, to je enostavno sredstvo, ali kdor pozna gmotno razmere na deželi in v mestu, ve, da je dež. doklada 40%, v primeri z drugimi deželami sicer nizka, a da so naklade za občine, ceste, zdravstvo tako ogromne, da je zvišanje direktnih davkov, zlasti zemljiškega in hišnorazrednega davka nemogoče. Iskati je drugih virov, in upamo, da se dobe. (Dr. Šuštersič: Prej pojdemo vsi v Ameriko. Dr. Tavčar: Šuštersič ima že karto.) Kaj vpijete o Ameriki? Jaz sem vendar naglašal, da se morajo dobiti druga sredstva. (Dr. Schweitzer: Večina jih pozna. Dr. Tavčar: Vi jih gotovo ne boste našli.) Glavar je jezo kričal na Šuštersiča in Schweitzerja: Rekel sem, da je prebivalstvo tako obloženo, da ni misliti na zvišanje doklad. — Vlada mora sodelovati, da se sanirajo deželne finance, ne le da prepusti neke vire, nego prevzame tudi gotove stroške. Vojaska pripraga je n. pr. skupna zadeva cele države ne dežele. Končno je glavar pripovedoval, da trpi kredit dežele, če se njen položaj predstavlja kot skrajno neugoden. Pri najetju posojila za melioracijski zaklad bi to znalo škodovati deželi. — Finančne razmere kažejo, kako je potrebno porazumljenje med strankama deželnega zbora. Če se ne doseže tega, je prihodnost jako temna, naj se deželni zbor razpusti ali naj životari. Lahko bi se zapisalo med vratni: Lasciate ogni speranza voi ch' entrate. Nemški nadaljuje je glavar omenjal, da je letos Avstrija praznovala stoletnico, kar je cesarstvo, nakar so poslanci cesarju zaklicali trikrat „Živio“.

Dež. predsednik baron Hein pozdravi zbornico. Dež. glavar je temeljito razložil, kako nujno je potrebno, da dež. zbor dela: želi pa se, ako med strankama že ni mogoč mir, sklene vsaj premirje, da se rešijo najnujnejše potrebe. Vlada bo vsem strankam nepristransko nasproti prišla in sodelovala z veseljem.

Nato stori novoizvoljeni deželni poslanec Demšar s Češnjice obljubo.

Dr. Šušteršič nujno predlaga, naj se deželnemu odboru dovoli 150.000 K za razdelitev bednemu prebivalstvu in naj se pozove vlado, da po močeh tudi pri-skoči prebivalstvu na pomoč.

Deželni predsednik pravi, da bo rad priporočal osrednji vladi dovolitev podpore.

Dr. Tavčar izjavlja, da ne more glasovati za nujnost stavljenega predloga, predno ni rešen proračun, kajti danes naj dovolimo 150.000 K podpore, ne da bi vedeli, kje se naj dobi denar. Če hočete pomagati kmetu, vzemite v roke proračun — povsod predlagana podpora za pogorelce. Če vam je svota premajhna, nasvetujte zvišanje, od naše strani ne bo ugovora.

V istem smislu se izreče baron Schwegel v imenu veleposestnikov.

Pri glasovanju je bila nujnost Šušteršičevega predloga odklonjena.

Dr. Šušteršič je samostojno predlagal volilno reformo.

Potem, ko so bile oddane glasovnice za volitev re-diteljev in overovateljev, je dr. Šušteršič prečital dolgo izjavo, v kateri je rečeno, da klerikalci ne sprej-mejo nobenega mandata za odseke in da omeje svoje delovanje na javne seje. Očital je potem večini, da sovražno postopa proti klerikalcem.

Deželni odbor je predložil poročilo o delovanju de-želnega odbora in 50 predlog, ki so se odkazale pred-stojnim odsekom.

Pri volitvi dveh namestnikov deželnih odbornikov je bil izvoljen iz kurije kmetских občin dr. Schweitzer, iz vsega deželnega zbora pa z 19 glasovi dr. Majaron. Klerikalni kandidat dr. Krek je dobil samo 11 glasov. Kje je ostalo 6 klerikalcev?

Pri volitvi odsekov klerikalci niso bili navzočni in tudi niso glasovali. Dr. Šušteršič je prišel v dvorano in

PODLISTEK.

Zgodba hudodelstva.

Spisal Maksim Gorki.

1.

Nekega dne med kosilom je rekla mati Ivanu Ku-zinu: «Šel bi pravzaprav v mesto, Ivan!»

Ivan je molčal. Luščil je ravno vroč krompir, pihal skozi sobasti ustnici na prste in togotno mršil obrvi.

Mati se je ozrla v njegov okrogli, mladeniški obraz, vzdihnila in ponovila nekoliko tišje: «Res, šel bi . . .»

«Čemu?» je vprašal Ivan, medtem ko je premetaval krompir iz ene dlani v drugo.

«Vzemi sekiro in odpravi se!»

«Naših s sekirami je tam že veliko!»

«Pa vzemi lopato . . . kmalu bodo polnili lede-nice . . . Morda boš sekal les ali delal družega . . . Na ta način prideš že do koščeka kruha . . . Stori, Ivan!»

Ivana samega je veselilo iti v mesto, toda stari ni dal nobene besede. Tekom dveh tednov, ki sta pretekla od očetove smrti, se je jel zavedati svoje samostojnosti. Pri pogrebščini je pil, a prvo žganje brez kazni, sedaj se je pa že sprehajal po vasi z napetimi prsmi, namr-šenimi obrvmi in govoril z materjo v kratkih, pretrganih stavkih, kakor je delal njega oče.

ko je deželni glavar vprašal, če sprejmejo izvoljenci iz-volitev, je dr. Šušteršič v njih imenu rekel, da ne.

Baron Schwegel opozarja, da po deželnem opra-vilniku mora vsak poslanec sprejeti volitev v odseke.

Demšar je, čeravno prvič v deželnem zboru, ta dan že vložil interpelacijo glede občinske, oziroma žu-panske volitve v Selcih.

Druga seja se je vršila včeraj. O njej poročamo na drugem mestu.

Načrti naprave za vodno silo na Savi.

Gospod Tomo Pavšlar, posestnik valjičnega mlina v Kranju, je predložil načrte in prošnjo za dovoljenje na-prave za vodno silo na reki Savi pod vasmi Breg in Hrastje pri Kranju. Iz načrtov je razvidno, da se name-rava pod imenovanimi vasmi približno 4-500 m pod kranjskim savskim mostom med parcelami št. 147 in 150 davčne občine Breg na desnem bregu in 245 davčne občine Hrastje na levem bregu napraviti v strugi Save trden, 78-6 m dolg in 6 m nad nizko vodo visok temeljni jez iz betona z več temeljnih zatvornic in na istega po-stavljenim železnim zatvornim jezo v to svrhu, da se zrcalo nizke vode vzdigne za 9-52 m. Na desnem koncu jezu na parceli št. 145 davčne občine Breg je dotok v 168 m dolgi nepokriti zgornji vodni kanal, kateri drži čez parcele št. 145, 146, 147, 150, 151, 153, 155 in 157 davčne občine Breg in zamore k večjemu 35 m³/sek. vode prevajati. Hiša za turbine z hišo za čuvaja vred je 43-25 m dolga in 16-4 m široka, leži na parceli št. 157 davčne občine Breg in nahajajo se v isti 4 podvojni spi-ralne turbine po 800 HP. Od tukaj odvaža se voda po 50 m dolgem spodnjem kanalu na parceli št. 157 davčne občine Breg nazaj v strugo reke Save.

Dalje sta tudi gospoda Josip Lenarčič, tovarnar na Vrhniki, in Peter Majdič, posestnik mlina v Celju, pred-ložila načrte in prošnjo za dovoljenje naprave za vodno silo na reki Savi pod vasjo Drulovka pri Kranju. Iz do-tičnih načrtov je razvidno, da se namerava pod imeno-vano vasjo približno 2750 m pod kranjskim savskim mostom med parcelami št. 75 davčne občine Drulovka na desnem bregu ter št. 189 in 190 davčne občine Hrastje na levem bregu napraviti 48-6 m dolg premakljiv jez v

Po jedi je pričela mati krpati svoj kožuh. Ivan je zlezel za peč, po preteku kake pol ure pa je vprašal mater: «Koliko denarja imaš?»

«En rubelj in šestdeset kopejk.»

«Onih šestdeset kopejk daj meni!»

«Čemu?»

«Na pot!»

«Tedaj greš?»

«Da, grem.»

«Toraj . . . le pojdi, moj sin! Kedaj se hočeš od-praviti?»

«Jutri.»

Za jutranjega svita ga je blagoslovila mati s podobo svetega Nikolaja.

Ivan je potegnil svoj pas, zataknil zanj sekiro, za-zibal kučmo na glavi, dlesknil z rokama, kateri je imel v rokavicah, po bokih in rekel: «Zdaj pa! Dobro se imej . . .»

„Bog te obvaruj! Pazi na mestne ljudi, bodi pre-viden pred njimi, oni so prekanjeni. Ne pij vina . . . bodi oprezen!“

„Že dobro!“ je rekel Ivan, potegnil kučmo na uho in stopil na cesto.

Bilo je temno. Ko je bil komaj deset korakov od-daljen od svoje kočice, ozrl se je po materi, ki je stala med durmi. Ni več razložil njene postave, ampak čul

strugi Save v to svrbo, da se zrcalo nizke vode vzdigne za 5-40 m. Glede sestave jezusa predleže tri različni projekti, in sicer se namerava jez napraviti kot plavalni jez ali pa kot zatvorni jez. Plavalni jez obstoji iz dveh po 24-30 m dolgih železnih plavalnih teles in iz 5 temeljnih zatvornic na levem bregu. Ta plavalna telesa pogreznijo se v rečeno strugo s tem, da se napolnijo z vodo in zamorejo se vzdigniti s tem, da se voda iz istih izčrpa in se potem rečena struga na ta način popolnoma odpre. Po drugi varijanti namerava se napraviti zatvorni jez, obstoječ iz 4 jezskih odprtih, od katerih ima vsaka 8 zatvornic s stebri, kateri se dajo odstraniti. Po tretji varijanti se trdni stebri tega naravno ta način sestavljenega zatvornega jezusa ne dajo odstraniti. Na desnem koncu jezusa na parcelah št. 74 in 75 davčne občine Drulovka je dotok v 400 m dolgi zgornji vodni kanal, kateri drži deloma kot rov, deloma kot nepokrito korito čez parcele št. 75, 76, 77/2, 77/1, 81, 82, 83 in 88 davčne občine Drulovka in zamore k večjemu 50 m³/sek. vode prevajati. Hiša za turbino je 22-70 m dolga in 14-10 m široka, leži deloma na parceli št. 98 davčne občine Drulovka, deloma v strugi Save in nahajajo se v isti 4 etažne turbine po 600 HP. Od tukaj odvaja se voda po 60 m dolgem spodnjem kanalu nazaj v strugo Save.

O obeh prošnjah uvede se s tem v smislu § 60. vodopravnega zakona za Kranjsko z dne 15. majnika 1872. l., dež. zak. št. 16, ediktalno postopanje in se razpiše komisijska razprava na licu mesta na dan 3. oktobra 1904. l. s sestankom ob 9. uri zjutraj pri cerkvi v Drulovki, katera razprava se bode eventualno naslednje dni nadaljevala.

V Kranju, 1. oktobra.

K položaju. Parlamentarno zasedanje se začne najbrž sredi meseca novembra. Le malo je upanja, da bi se doseglo delovanje parlamenta. Ako se z veliko težavo tudi doseže, da bo parlament začel poslovati, je še vedno dvomljivo, kako dolgo bo to trajalo in ali se bode dognale vsaj najnujnejše predloge. Tudi ni mnogo upanja, da bi se agrarci res združili z veleposestniki v takozvano srednjo stranko, kakor so poročali nekateri češki listi. Zakaj Mladočehi so še vedno močna stranka, da se proti njihovi volji ne dá skoro ničesar doseti. Kot sredstvo, da se premaga upor Čehov, se je nasvetoval z nemške strani tudi razpust češkega deželnege zbora. Toda to sredstvo bi Nemcem malo koristilo.

je le njene besede, ki so bojazljivo odmevale po nočni tišini: „vino te pripelje v pogubljenje, Ivan . . . pojdi v mestu tudi ženskam s pota . . . pazi, dobiš lahko hudo bolezen!“ . . .

„Dobro se imej!“ je zavpil Ivan.

Obslo ga je nenadoma sočutje z materjo, žal mu je bilo po vasi, po stari koči. Postal je in poslušal . . . toda bilo je vse tiho . . . mati je že odšla. Vzdihnil je in korakal proti nepremični, tihi temi, katere se jutranja zarja še ni dotaknila . . .

Medtem, ko je korakal čez polje, je premišljeval, da se mu morda vendarle posreči priti v mestu do dobrega zaslužka, da se vrne spomladi domov in da se poroči z Vazilizo — in mislil je na Vazilizo, polno, krepko, brhko deklico . . . ali pa najde morda službo hišnega hlapca pri kakem poštenem, bogatem trgovcu, potem pa ne bi vzel Vazilize, ampak že kako mestno dekle.

Korakal je krepko dalje. Za njim je pričela žareti jutranja zarja, neopazno so izginjale nočne sence in bledorumeni žarki zimskega solnca so polzeli po polju, pokritim s snegom. Sneg je veselo in glasno škripal pod nogami in Ivan je pričel peti pesem.

Oni trije srebrnjaki so mu zvenkljali v hlačnem žepu, v glavi so se mu pa vrstile misli in načrti, spremljani po glasovih pesmi.

Dalje prihodajč.

Deželni zbori večalimanj zborujejo. V moravskem deželnem zboru je prišlo do burnih demonstracij. Socijalni demokratje so prišli na galerijo, kjer so začeli razgrajati in zahtevati, naj se vzame v razpravo predlog glede uvedbe splošne in enake volilne pravice za deželni zbor in za občinske odbore. Obenem so metali rdeče listke z različnimi napisi v dvorano. Hrup je bil tako velik, da je deželni glavar pretrgal sejo in odredil, da se galerija izprazni. Pa z galerije se ni nihče ganil. Nato je deželni glavar zaključil sejo. — V štajerskem deželnem zboru je vložil poslanec Roskar slovensko interpelacijo, katere pa deželni glavar ni pustil prečitati, temveč je zahteval najprej nemški prevod. Zelo značilno za enakopravnost je poročilo deželnege odbora glede predloga poslanca Vošnjaka o ustanovitvi kmetijske šole s slovenskim učnim jezikom. Deželni odbor pravi, da je za slovenskega kmeta le velika dobrota, ako se na nemških kmetijskih šolah nauči »svetovnega« nemškega jezika.

Macedonija. Nemiri v Macedoniji se še vedno ponavljajo. Nedavno je bil ustreljen v Kumanovem srbski učitelj Ače, ki je bil razglašen za policijskega uradnika. Kdo ga je umoril, se še ne ve, pač pa dolžijo bolgarske ustaše, ki zadnji čas sploh uprizarjajo posamezne umore nepriljubljenih oseb.

Anarhisti zopet na delu. Pred nedavnim časom smo poročali, da so naši v Barceloni bombo. Policija je nato prijela več sumljivih oseb med njimi tudi Cezarja Flores, pri katerem se je našlo 9 bomb, a se je pozneje izkazalo, da ni povedal pravega imena, marveč se zove Ceferino Gril. Dognalo se je, da je nameraval umoriti španskega kralja in ministrskega predsednika Maura.

Nova vstaja v Afriki. Nemci še niso udušili vstaje Herorejev, pa imajo že opraviti z novo vstajo. Upri so se Hotentoti, ki so do grla siti nemških kulturonošcev. V Berlinu so v velikih skrbih, kako bi uničili te nepotrebne črnokožce.

Rusko-japonska vojna.

Ruska armada v Mandžuriji se je zadnji čas zelo pomnožila. Kuropatkin ima zdaj na razpolago 6 sibirskih in 3 evropske vojne kore, od katerih pa mu skoro gotovo ostane le 5 ali 6 korov, drugi pridejo pod poveljništvo generala Gripenberga. Kakor je razvideti, se Kuropatkin dobro pripravlja za baje odločilni boj pri Mukdenu. Sicer pa so njegove čete mnogo slabše od japonskih. Japonske sile pred Mukdenom se cenijo na 365.000 mož in 1054 topov in ako postavijo še četrto armado, imeli bodo pred Mukdenom 400.000 mož. A kljub temu, da ima Japonska okoli 70.000 mož premoči, poizkušal bode Kuropatkin, da prizadene Japoncem kar največ izgub in se bo umikal še dalje proti Tijenlingu. Skoro gotovo bo prišlo šele pri Tijenlingu do odločilne bitke, v Mukdenu se bodo vršili le boji zadnjih čet.

Največ zaprek dela Japoncem Port Artur. Spočetka vojne slikali so položaj v Port Arturju za obupen in so prorokovali dannadan, da se more ta trdnjava držati le še par dni. A kljub temu še vedno krepko stoji in uspešno kljubuje vsem japonskim navalom.

V zadnjem napadu, ki se je vršil 19. m. m., so Japonci baje zavzeli tri nove pozicije med Šušienom in Erlungšanom in od tega časa nadaljujejo neprestano bombardiranje. Sami priznavajo, da so pri tem naskoku izgubili 3000 mož, dočim naglašajo Rusi, da značijo japonske izgube v teh dneh najmanj 9000 mož. Japonci so prodrli do fora Ičan, kjer se je vnel hud boj, mož proti možu. Akoravno so Rusi podlegli japonski premoči, se vendar boj ni prenehal, dokler niso bili zadnji branitelji ubiti ali težko ranjeni.

Japonci se zelo trudijo, da bi rusko brodovje pregnali iz pristanišča. Vse ruske ladje, ki so bile v pomorski bitki 10. m. m. poškodovane, so zopet popolnoma sposobne za boj in so pripravljene, da vdoro iz pristana. Med temi ladjami se nahaja tudi podmorski čoln. Na to brodovje čaka na širnem morju admiral Togo in admiral Uriu, da bi preprečila utek ruskih ladij v nevtralne luke

Vsekako pa se pričakuje, da nastane po bližnjih bojih, ki se utegnejo vršiti pri Tienlingu, večmesečno premirje v vseh vojnih operacijah. Posebno Japonci si žele premirja, kajti po več krajih zapadel je že sneg, in Japonci silno trpe na raznih boleznih, radi česar ne morejo hitro prodirati. Sploh pa so Japonci zelo čudnih misli. Splošno sodijo namreč, da bo maršal Ojama, dokler mu bo dovoljevala temperatura, potiskal Kuropatkina nazaj. Ako pa mraz ustavi vojne operacije, bo Ojama nehal prodirati ter obdržal svoje pozicije do spomladi.

Pred nadavnim časom dobil je general Steselj od japonskega generala poziv, naj se portartuska posadka uda, a Steselj mu je na kratko odgovoril, da se bo boril do zadnje kaplje krvi.

Zatrjuje se, da so Japonci 24. m. m. zopet z vso silo napadli Port Artur, a so bili z velikanskimi izgubami odbiti.

V prvi polovici m. m. so ruske torpedovke pri otoku Sahalinu potopile neko japonsko transportno ladjo, na kateri je bilo 172 mornarjev. Od teh se je z ladjo vred potopilo 169 mož.

Dopisi.

Iz Šenčurja. [Konec.] Pri zjutranjem cerkvenem opravilu je imel zopet govor proti društvu in plesu, pri katerem mu je marsikdo, ki mu je bil dozdej slepo udan, škripal s zobmi in le treznosti ljudstva se je zahvaliti, da so prikrivali nevoljo in niso že v cerkvi dali duška svoji nevolji, ki je priklopela do vrhunca med njegovim govorom. Župnik je, odkrito rečeno, nameraval razburiti ljudstvo, da bi bilo zakrivilo kako nepostavnost, in jih potem ovaditi zaradi motenja vere. — Da bi pa dosegel svoj namen, je lagal na prižnici, ko je rekel, da ga nihče ni vprašal, še manj prosil za blagoslovljenje. To svojo laž tudi potrjuje v navadnem pismu. Dokaz: Kako more župnik, če ga nihče ne vpraša in ne prosi, da bi blagoslovil, vprašati knezoškofijstvo, kako in kdaj naj blagoslovi. — Kako je moglo knezoškofijstvo z odlokom z dne 10. m. m., št. 3791, določiti blagoslovljenje, če ni nihče prosil zanj. Dom gasilcev je vendar požrtvovalno delo društva, čegar zgradbo je društvo vodilo samo — Kadar boste blagoslovili znamenje, za katero imate že toliko let nabranih čez 2000 kron, takrat ga blagoslovite, kadar hočete, in prepričani bodite, da gasilno društvo ne bo vprašalo knezoškofijstva, kdaj blagoslovite, če on hoče za to naprositi društvo. — Veselica se je izvršila v najlepšem redu; točno ob treh so se zbrala okoličanska gasilna društva pred novim domom. Načelnik domačega gasilnega društva, gosp. Franc Kuralt, je imel potem govor, v katerem je omenjal, da ostane gasilna priprava tudi brez blagoslovljenja zvesta svojemu namenu: Bližnjemu v pomoč, Bogu v slavo! Skrajno ogorčeno pa je bilo ljudstvo na župnika. Pri tomboli je bila veika udeležba, nad 1000 ljudi. Na plesnem odru se je sukalo — brez greha — mnogo veselih plesalcev, včasih po trideset parov, med njimi tudi marsikatera Marijina hčerka. Pri plesu, kakor tudi pri obhodu po vasi je prav pišno sviral slavnega mengiška godba. Tudi petje je zelo splošno pohvalo. Splošno mnenje je bilo, da tako dobro uspele slavnosti še ni videl Šenčur. Mir se ni kalil nikjer; vse je bilo edino in obsojalo je župnikovo postopanje. Župnik je izgubil mnogo svojih pristašev in mnogi, dozdej njegovi najzvestejši pristaši, so rekli, da ne gredo več za župnikom, ki laže javno v cerkvi in v pismih, samo zato, da sramoti nepristransko in — kakor sam pravi — občekristno društvo. Kakega političnega mišljenja da sta načelnik, podnačelnik in večina moštva, tega nihče ne vpraša, kadar je treba hiteti na pomoč.

Iz Celovca. (Družba sv. Mohorja.) Dne 3. oktobra bomo začeli razposiljati letošnje družbene knjige in prizadevali si bomo, da častiti udje dobijo knjige kakor hitro bo mogoče. Odpravljali bomo zaboje s knjigami po naslednji vrsti: Škofije: 1. Tržaška, 2. Krška, 3. Gorška, 4. Razni kraji, 5. Amerika in Afrika, 6. Ljubljanska, 7. Lavantinska. — Cenjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj takoj, ko dobijo «aviso», pošljejo ponje na

pošto ali železniško postajo, da ne bode sitnih reklamacij, ki povzročujejo samo zamudo in nepotrebne stroške. Poštne stroške morajo čast. poverjenikom povrniti posamezni udje. — One gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbeni tiskarni, prosimo, naj čimprej pošljejo ponje, da nam zavoji ne zastavljajo prepotrebne prostora. Odbor.

Z Dunaja. Društvo «Zvezda» na Dunaju vabi svoje člane in na Dunaju bivačice Slovence in Slovenke k zabavnemu večeru, ki bo v nedeljo, dne 2. oktobra t. l. v prostorni in olepšani dvorani «Wiener Ressource», Dunaj, I. Reichsratstrasse 3. Berilo ima g. dr. Fr. Göstl „O dejanjih v nezvesti in omračju“. Iz posebne prijaznosti bodo sodelovale: gospa Mária Žohar, gospici Mila Luzarjeva in Marijanica Zmerzikarjeva. Pevske točke bodo izvajala društveni kvartet in pevski zbor pod vodstvom gosp. Vinka Krusiča. Slovenci in Slovenke na Dunaju, udeležite se v obilnem številu zanimivega večera „Zvezde“! Začetek ob sedmih zvečer.

Skupščina „Zveze slovenskih pevskih društev“.

(Dopis.)

V šolskih prostorih «Glasbene Matice» v Ljubljani so se sešli dne 18. septembra t. l. popoldne ob 3. uri k prvemu rednemu sestanku odposlanci posameznih pevskih društev od vseh krajev divne naše slovenske zemlje. V tem «pevskem parlamentu» je bilo zastopanih 26 pevskih društev, ki so pristopila doslej k tej najnovejši «Zvezi».

Skupščino je otvoril z izbranimi besedami zvezni predsednik g. A. Štritof, pozdravljajoč navzoče kot zastopnike odličnih probuditeljev narodne prosvete, zakaj pevska društva so glavni in neomajeni stebri narodne zavesti. Omenil je, da šteje «Zveza» že sedaj nad 1000 pevskih članov, a štela bi jih lako še več, teda temu je kriva napačna bojazen pred namišljenimi bremenii. Bremen ni, pač pa so velikanke koristi, ki jih dobe pevska društva po «Zvezi».

Tajnik g. I. Kocmur je poročal o delovanju «Zveze» od prvega ustanovnega občnega zbora, ki je bil lani dne 19. julija ter je prečital zapisnik istega.

Blagajnik g. I. Gotthart je poročal o denarnem stanju. Članarina je znašala 277 K 20 h, izdatki pa so bili 33 K 47 h. Društvo ima torej 243 K 73 h prebitka.

Upravitelj evidence slovenskih pevskih društev g. M. Armič je podal skrbno sestavljeno statistiko o stanju, delovanju, o na-topu posameznih pevskih društev ter o pesmih, ki so bila od teh proizvajane. Med voditelji pevskih zborov je večina ljudskošolskih učiteljev. Razun 26 pevskih domačih društev sta prijavila svoj pristop tudi dve pevski društvi «Ilirija» in «Cvetlica» z Westfalskega, kateri pa glasom pravil nista mogli biti vsprejeti v «Zvezo», dasi jima je ta sicer obljubila svojo vestransko pomoč. Iz njegovega poročila posnamemo, da je štel pevski zbor «Narodne čitalnice v Kranju» 22 pevcev in je imel v pretečenem letu 12 javnih nastopov. Pevska društva, ki so pristopila «Zvezi», dobe note za posamezne glasove zdatno ceneje.

G. dr. Tuma iz Gorice je dodal k temu poročilu, da poje goriško glasbeno in pevsko društvo pri vsakem nastopu poleg slovenskih tudi po eno hrvaško, srbsko, češko in rusko skladbo, da vzgaja s tem v naših društvih, pa tudi v občinstvu sploh smisel za slovansko pesem.

Frenetično pozdravljen je nastopil nato koncertni vodja g. prof. M. Hubad s svojim predavanjem «O pospeševanju zveznega namena». Ker pride njegovo strokovno in nad vse uzorno poročilo potom podlistka v vse slovenske liste, zato se za sedaj omejimo le na njega glavna izvajanja. Za obstanek dobrih pevskih društev so potrebni naslednji pogoji: dobri pevci, izvrstni pevovodje in premišljeno izbrane skladbe. Na veliko vseslovensko pevsko slavnost, ki naj bi se vršila čez 4 leta, in pri kateri bi nastopila vsa pevska društva, ki so dotedaj v «Zvezi», naj bi se že sedaj resno mislilo. Za enoletno postopanje pri pesmih naj bi se ustanovil za pevovodje v Ljubljani v velikih počitnicah vsako leto večdnevni tečaj. Kot predpriprava za to slavlje pa naj se določi

za vsako leto posebej kakih 5 moških in 3 mešane zборе, ki pa naj se do vsake glavne skupščine tudi natanko nastudirajo. — Za ta izborni pouk in za bogate nasvete se mu predsednik kaj laskavo zahvali.

V debati, ki je sledila temu predavanju, se sprejme enoglasno, naj določi omenjene zборе zvezni pevovodja. G. dr. Tuma nasvetuje, naj za prireditve nameravanega velikega koncerta zbira vsako društvo zase fond, ali pa naj priredi vsako društvo tekom leta v ta nameh en koncert.

Prihodnja skupščina se vrši zopet v Ljubljani, odboru pa se prepusti, da določi primeren čas.

Letna članarina za vsakega petje izvršujočega člana zveznih društev je za prihodnje leto kakor doslej samo 40 h.

Na predlog g. I. Cottiča iz Trsta je bil za prihodnjo funkcijsko dobo izvoljen z vzklikom ves stari odbor. Poleg predsednika, pevovodja in njegovega namestnika pride torej v odbor 8 odbornikov iz Kranjske, na rovo pa še 5 izvenkranjskih odbornikov.

Ko so se v debato o raznih nasvetih živo posegli gg. dr. Tuma, dr. Schwab, Steie in Hubad, je zaključil g. prof. A. Štritof skupščino.

Zvečer je bil ob 1/2 8 uri v «Narodnem domu» na čast skupščinarjem koncert, ki je vsestransko izborno uspel. Poleg «društvene godbe», ki je krasno svirala pod vodstvom g. Poule tri umetniške skladbe, so nastopili prvič pri nas združeni zbori «Glasbene Matice», «Ljubljane» in «Slavca» pod vodstvom g. koncertnega vodja M. Hubada v 4 pesnih. Nad 100 izvrstno izšolanih pevcev je nastopilo. Poslušalstvo se je za izreden umetniški užitek ponovno zahvaljevalo z glasnim ploskanjem. Bela Ljubljana se je odlikovala to pot po svoji ogromni odsotnosti — skoro dve tretjini sedežev v ne baš veliki dvorani je bilo praznih —, da si je bil ta koncert za vse Slovenstvo v vsakem oziru velepomemben. Če upoštevamo začudenje, ki se je po pravici porodilo v slovenskih gostih, ki so došli iz Štajerske, Goriške, Trsta in Koroške, potem ne smemo nazivati te odsotnosti ljubljanskega občinstva malomarnost, ampak kar naravnost — škandal.

Po koncertu so se zbrali skupščinarji k prijateljskemu sestanku, ki je bil v areni «Narodnega doma». Tu je napil g. dr. Ravnikar v znesenih besedah neumornemu pevovodju g. Hubadu, ta je pa srčno napil vsem trem ljubljanskim pevskim društvom, ki so ta večer tako složno in častno nastopila. Z napitnico dr. Tuma navzočnim pevovodjem slovenskih pevskih društev se je završil ta prelep in tolikanj obetajoč pevski dan. — s.

Loške novice.

— Občinski svet škofjeloški je imel v soboto 24. septembra t. l. svojo sejo. Zapisnikom te seje imenuje župan občinskega odbornika gg. Franca Malija in Janeza Jesenkota. I. Zapisnik zadnje seje izza dne 23. julija t. l. se prebere in odobri. II. Predlog gospodarskega odseka glede naprave novega kanala od hiše gospe Guzeljeve v kapucinskem predmestju do Moharjeve hiše. O tem poroča načelnik gospodarskega odseka gospod Franc Mali, da se je na podlagi od deželnega odbora izdelanega načrta in proračuna vršil 12. septembra t. l. komisijonalni ogled na licu mesta ter se je k temu ogledu razun prizadelih mjašev povabil tudi načelnik cestnega odbora gospod Francišek Šlibar. — Poročevalec se sklicuje na zgoraj omenjeni komisijonalni ogled, predlaga v imeu gospodarskega odseka določene stvarne izpremembe nameravane zgradbe ter na podlagi popolnega proračuna in načrta stavi naslednji predlog: Načrt je izpolniti v toliko, da se napravi kanal od v načrtu razvidne črke C do D kot podaljšanje od deželnega odbora projektiranega kanala. Dalje se ina z ozirom na veliko množino vode deževnice in z ozirom, da se ina napraviti še dolični kanal pri B, to je pod uhodom na Štemarje, vzeti večja dimenzija lončenih cevi, in sicer 300 mm notranje svitlobe, dalje da je uzidati ne treh, temveč šest požiralnih mrež, ter slednjič, kakor je zahteval načelnik cestnega odbora, položiti nad kanalom 60 cm široko primerno globoko muldo. S temi izpremembami v načrtu se je pa pro-

račun od približno 1000 K zvišal na 2079 K 52 h, o katerem je poročevalec v nadrobnejšem poročal. Pri glasovanju se je poročilo gospodarskega odseka vzelo na znaj se ter enoglasno sklenilo, da se kanal v smislu poročila takoj prične graditi v lastni reziji. III. Župan poroča o zadevi zgradbe klavnice, da je za razpis oddaje del vse dogotovljeno in je le še dognati vprašanje glede nameščenja in živinozdravnika. IV. Občinski svetnik Lovro Sušnik vpraša, je-li županstvo na njegov v seji 28. maja stavljen predlog: naj županstvo skrbi za to, da se svet, katerega je kupila tvrdka Groß-Bachstein, na Jesenicah za razširjenje kamenoloma v Kamnitniku, svoj čas, ko bo tvrdka opustila kamenolom, pridobi za primerno ceno mestni občini, že kaj ukrenilo? Župan odgovori, da je v tej zadevi že govoril z nadinženirjem gospodom Müllerjem, da se pa ni nadejati uspeha, ker je tvrdka zavezana gospodu Dolencu v Stari Loki in le-ta na omenjeni svet reflektira. S tem zaključil župan Niko Lenček sejo.

Iz uradnega lista.

— Prostovoljna sodna dražba nepremičnin se vrši vsled prošnje Antona Pezdica, načelnika krajnega šolskega sveta v Ljubnem, dne 6. oktobra t. l. v Ljubnem pričensi ob 9. uri dopoldne. Naprodaj so po javni dražbi nepremičnine, za katere so se ustanovile pristavljene izklicne cene, in sicer pod vložko št. 94. katastralne občine Ljubno. Dražbene pogoje je mogoče upogledati pri sodišču v Radovljici.

— Uradni poziv. Ker je davčnemu kontrolorju Ivanu Jerebu potekel osem tedenski dopust dne 3. septembra, in je njegovo sedanje bivališče neznano, pozivlja ga finančno ravnateljstvo, da se tekom 14 dni oglasi, sicer izgubi službo.

— Ugasnila je tvrdka Luigi Bisi, trgovina z lesom, vsled opustitve obrti.

— Glede odkupa užitnine od vina, vinskega in sadnega mošta in mesa za leto 1905, pogojno tudi za leto 1906 in 1907 se bodo vršile pogojne obravnave vsled razglasila finančnega ravnateljstva. Odkupnina znaša na leto skupaj za zakupni okraj: Kranjska gora 20.000 kron, Tržič 13.500 kron, Radovljica 40.000 kron, Kamnik 35.000 kron. Odkupna obravnava se vrši v Kranjski gori dne 14. oktobra t. l., v Radovljici in Kamniku dne 15. oktobra, v Tržiču dne 17. oktobra, ob 9. uri dopoldne.

— Zapuščinski upniki se sklicujejo po umrlem Lenartu Begušu, kajzarju v Bohinjski Beli št. 37, dne 11. oktobra t. l. k okrajnemu sodišču v Radovljici. — K istemu sodišču se sklicujejo zapuščinski upniki dne 4. oktobra t. l. po umrlem Aleksandru Elliotu Hasswelu iz Bleda-Brežice.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Vabilo na naročbo. Cenjene naročnike «Gorenjca», katerim je potekla naročnina s 1. oktobrom, uljudno prosimo, da čim preje obnovijo nadaljnjo naročnino, da jim pošiljanje lista ne prestane. Prilozili smo jim danes postne nakaznice.

Osebnosti. Na graškem vseučilišču je bil te dni promoviran doktorjem filozofije g. P. Valter Šmid z Gašteja. — Gospica učiteljica Karolina Tekavčič je imenovana začasnim učiteljicam v Domžalah. — Konceptni praktikant g. dr. Bogouil Senekovič je dodeljen v službovanje okrajnemu glavarstvu v Radovljici.

Obstrukcija ne bo več žrla, odkar se je dr. Jan Ev. Krek popolnoma naučil panati ogenj. Krek, ki je bival na Prtovcu, je popolnoma preštudiral cel Kolomon in, ko je prvič gorelo v Podlonku, je bil takoj na licu požara. Hitro je pričel izgovarjati pano, razprostrl med tem roke in ogenj je bil — panan. Tako nam je pripovedovala stara Podlončanka. Bržkone se je to zgodilo tudi o priliki drugega in tretjega požara, zato je vselej zgorela le samo po ena hiša. Ker je Krek profesor v ljubljanskem lemenatu, bode naučil mlade duhovnike panati ogenj, točo i. t. d. — Ta Žgancov nam

je pa pravil, da se sedaj Krek uči panati primankljaje v konzumi, da ne bodo sli na kant. Kmetom se sedaj ne bode treba zavarovati zoper ogenj in tudi deželne podpore jim ne b. le treba, klerikalci bodo pa lahko še dalje obstruirali.

Deželni zbor kranjski. Včerajšnja (druga) seja deželnega zbora je bila jako viharna. Dr. Šusteršič je utemeljeval nujna predloga o podpori vsled elementarnih nezgod in o volilni reformi. Prvi predlog se je odkazal finančnemu odseku, drugi pa ustavnemu odseku. Dr. Šusteršič je dalje vložil nujni predlog zastran poročanja korespondenčnega urada. K temu predlogu so govorili poslanci dr. Tavčar, Hribar, dr. Krek, deželni predsednik Hein, Drobnič in Pogačnik. Ustavni odsek za volilno pravico se je volil koncem seje. Izvoljeni so: dr. Ferjančič, Grasselli, dr. Tavčar, Mihael Arko, Jaklič, dr. Krek, dr. Schweitzer, dr. Šusteršič, dr. Schaffer, dr. pl. Schoeppl, grof Barbo in baron Schwegel. Načelnikom je bil izvoljen dr. pl. Schoeppl, njegovim namestnikom pa Grasselli. Prihodnja seja bo v petek. — Več o tej zanimivi seji izpregovorimo prihodnjic.

Laž na prišnici. Z ozirom na predzadnjo notico v »Gorenjcu«, v kateri se očitava g. župniku A. Kukelju v Šenčurju, da je lagal v cerkvi, ko je trdil, da ga nihče ni vprašal, še manj pa prosil za blagoslovljenje, pozivljamo ga, da opere svojo čast, če ne ga ne smatramo več resnim. Več Šenčurjanov.

Župnika A. Kukelja v Šenčurju peče vest, zato je predzadnjo nedeljo v cerkvi svojo trditev glede blagoslovljenja gasilnega doma popravljaj. Seveda mu ni nihče verjel in tudi mi mu ne verjamemo, pač pa je dosegel s tem, da se je izrekla marsikatera pikra, a pravična beseda.

Kontrolni shodi v kranjskem političnem okraju se bodo vršili: a) za moštvo deželne brambre: 8. oktobra v Gorenji vasi (občina Trata); 10. oktobra v Škofji Loki; 11. oktobra v Železnikih; 12. oktobra v Kranju; 13. oktobra v Trzinu. b) za moštvo vojske in vojne marine, 13., 14. in 15. oktobra v Kranju; 17. oktobra v Trzinu; 19. oktobra v Železnikih; 20. oktobra v Škofji Loki; 21. oktobra v Gorenji vasi (občina Trata).

Zglaševanje črnovojnikov je določeno v vseh občinah kranjskega političnega okraja na dan 22. oktobra pri dotičnih županstvih.

Koncert in plesna veselica. Prostovoljno gasilno društvo v Ljubnem priredi v nedeljo, 2. oktobra 1904. koncert in plesno veselico v prostorih gostilne M. Skala v Ljubnem, pri katerem sodeluje radovljiška godba na lok. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Vstopnina h koncertu 40 vin., k plesu 60 vin. Uniformirani člani gasil. društev plačajo polovico, gospe in gospice proste. Čisti dohodek je namenjen v plačilo dolgov za gasilno orodje. K obilni udeležbi vabi odbor.

Samomor. V Trzinu se je obesil čevljar Janez Dobré doma iz Kovorja. Pred samomorom je zložil vse delo lepo skupaj na klop. Vzrok ni znan.

V Radovljici se bode prihodnji torek, dne 4. oktobra ob poldnesi uri dopoludne slovesno blagoslovila in otvorila nova šolska zgradba.

Sadna razstava v Radovljici postaja od dne do dne lepša in zanimivejša. Vsaki dan namreč dohaja veliko krasnega sadja iz cele Kranjske in celo iz sosednih kronovin. Obiskovalci razstave se kar načuditi ne morejo dejstvu, da naša lepa domovina tako vrlo napreduje v sadjereji. Sodba je splošno ta, da je vsak neumen, kdor si noče ogledati te razstave. Slovenci! Pohitite torej v Radovljico in oglejte si razstavo, dokler je še čas!

V Kropi je bil minuli teden izvoljen županom g. Fr. Šolar s 7 glasovi, 4 glasove je dobil župnikov kandidat g. Magušar.

Povozil je v Ljubljani električni motor gluho posestnico Nežo Boncelj iz Železnikov. Nesrečnico so prepeljali v deželno bolnico.

Križem sveta.

Veliki ciklon nastal je 24. m. m. na otoku Sicilija. Uničil je mnogo vasi, 45 ljudi je tudi ranjenih.

Vesuv je pričel zopet bljuvati. Velikanska lava teče vedno žnjega in siloviti izbruhi mečejo goreče snovi v veliko višavo. Nekaj gozda je tudi začelo goreti in kovinski kabel gornjega kolodvora žične železnice je razdrt.

Kuga se je pojavila v Smirni v Mali Aziji. Za kugo je umrlo že pet oseb.

Zrušila se je šola v Cincinnatiju, in sicer med poukom. Deset otrok je bilo mrtvih, mnogo pa ranjenih.

Umor. V soboto ob 11. uri zvečer je bil umorjen na cesti v Trstu 29 letni redar Jakob Nagode. Zapustil je ženo in dva nepreskrbljena otroka. Morilca so takoj dobili. Imenuje se Anton Freno, fakin v Trstu, ki je takoj priznal svoj zločin.

Strajk v Italiji, ki je trajal pet dni, povzročil je približno 20 milijonov lir škode.

Samomor duhovnika in njegove ljubice. V Duhi na nekem dalmatinskem otoku je zahajal župnik Nikola Raspica k mladi kmetici Dominiki Zihilič, katere mož je bil v Ameriki. Kmetica, ki je imela že dva zakonska otroka, je bila z župnikom v blagoslovljenem stanu. To je zvedel mož v Ameriki ter pisal ženi, da pride domov. Ko je župnik to zvedel, je takoj slutil nevarnost in pregovoril je ženo, da sta se skupno zastrupila v gozdu.

Nesreča na železnici. V Luksenburgu trčila sta pred kratkim dva vlaka. 14 oseb je bilo ubitih. — Dne 24. m. m. sta trčila osebna vlaka med Novmarketom in Nord Karolinom v Ameriki. Mrtvih je 50 do 70 oseb, ranjenih pa čez 100.

Gospodarske stvari.

Dobavni razpis. C. kr. trgovinsko ministrstvo naznanja trgovinski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da je avtonomno monopolno oskrbnistvo v Belgradu objavilo ponudbeno licitacijo za nabavo papirja, desk, železja, kolonialnega blaga in raznih drugih potrebnih za leto 1905. Licitacija se bo vršila dne 4. oktobra t. l. v pisarni navedenega oskrbnistva, kjer se bodo označenega dne od poldnevi do desetih sprejemale ponudbe. Pošiljatve ponudb po pošti je tako urediti, da bodo ponudbe v določenem času došle k navedenemu oskrbnistvu. Prepis dobavnega razpisa leži v pisarni trgovinske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Zakupni razglas. C. in kr. vojaški preskrbovalni magacin v Gradcu naznanja trgovinski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bodo zaradi zagotovitve kruha in ovsja za leto 1905 vršile zakupne obravnave v c. in kr. preskrbovalnih magacinih, in sicer: v Mariboru dne 13. oktobra, v Celovcu dne 14. oktobra, v Gorici dne 10. oktobra, pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Bruku na Muri dne 10. oktobra in pri županstvu v Trzinu dne 15. oktobra 1904. Ponudbe se morajo do 10. ure dopoldne dotičnega dne vposlati dotičnim preskrbovalnim magacinom, oziroma okrajnemu glavarstvu, odnosno županstvu. Natančni ponudbeni pogoji so v gori navedenih preskrbovalnih magacinih na vpogled. Zakupni razglas, obsegajoč natančnejše pogoje, ponudbeni vzorec i. dr. je tudi v pisarni trgovinske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Dobavna razpisa. C. kr. trgovinsko ministrstvo naznanja trgovinski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da namerava c. k. ministrstvo za domobrambo potrebnostno razrovrstnih oblačilnih in opravnih predmetov nabaviti 1.) pri malih obrtnikih. Te dobave se sme udeležiti vsak samostojen obrtnik, ki stanuje v totranski državni polovici, in sicer samostojno ali kot ud obrtne zadruge. Dobaviti je med drugim: bluze, hlače, ulanke, životne opasnike, čevlje, razne taske, jermena, tornistre, uzde i. t. d. 2.) po splošni konkurenci je dobaviti med drugimi, tudi te-le predmete: klobuke, zapone, gumbe, usnjene rokavice, listnice, volnene jopiče, vrvi, lopate, krampe, cepine, sekire, zage, dleta, klešče, konjske koce, jopiče in spodnje hlače iz tkanine i. t. d. Ponudbe morajo najkasneje do 15. oktobra t. l. 12. ure opoldne dospeti v vložni zapisnik c. kr. ministrstva za domobrambo na Dunaju. Razglas, obsegajoč natančnejše ponudbene in dobavne pogoje, seznam predmetov in cen je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Učenec se sprejme pri
H. SUTTNER
155—3 urar v Kranju.

Zaloga „Belske kisle vode“

Vellacher Sauerbrunnen 4—19
pri Albinu Rantu, Kranj. Savsko predmestje.
1 zaboj (50 steklenic) 8 K.

Najboljše strune za citre, gosli in kitare.

Otvoritev restavracije

na dan 1. oktobra 1904 v Radovljici. Ob 7. uri
zvečer koncert domače godbe na lok.

K obilni udeležbi uljudno vabi
165—1 **M. Zalar.**

**V drugo roko se oddajo od 1. oktobra naprej
sledenči časopisi:**

„Neue Freie Presse“, „Neues Wiener Tag-
blatt“, „Grazer Tagespost“, „Domovina“, „Slo-
venski Narod“, „Slovenec“, „Laibacher Zeitung“,
„Fliegende Blätter“, „Meggendorfer Blätter“,
„Lustige Blätter“, „Kleines Witzblatt“.

Zatekel se je mal rujav

psiček

z jermenom in kraguljčkom na vratu, ki sliši na
ime „Toogo“. — Poštenega najditelja se prosi,
naj ga odda v kavarni pri „Zvezdi“.

168—1 S spoštovanjem
Josip Carl.

Tapetnik in preprogar Dragotin Puc

Ljubljana, Dunajska cesta 18

Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima v zalogi
tudi vse predmete te stroke lastnega izdelka.
Vodja podružnične zaloge pohištva prve kranjske
mizarske zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano.
Odlikovan z zlato svetinjo in častnim križcem v Parizu
dne 28. februarja 1904. 136—7

Kdor hoče kupiti

ceno in dobro barvo

pravega domačega izdelka, brez vsake zmesi (Schwerspatt),
kakor se nahaja v nekaterih tovarniških barvah, naj se
blagovoli obrniti na domačo zalogo

J. Wohlgemuth
132—8 v Kranju, glavni trg št. 118.

473
Posamezne številke „Gorenjca“

prodajajo po 10 vin. v

Ljubljani g. A. Kališ, trafika, Jurčičev trg 3;
Škofji Loki g. M. Žigon, trafika, glavni trg;
Radovljici g. Oton Homann, glavna trafika;
Javorniku g. Štefan Podpac, trgovec;
Bohinjski Bistrici g. M. Grobotek, trgovec.

Stanovanje

se odda v nalem v pritličju, obstoječe iz ene velike
sobe, kuhinje, shrambe in kleti, tudi vrt je na razpolago.
Več pove **France Pollak**, vulgo Kocjan, pod mestom št. 32.

Izvrsten okus kave dosežete s prisojstvom
Vydrove žitne kave
POSKUSITE! Vzorak dragovoljno.
Pošta 5 kg. pošiljka 4 K 50 h franco.
„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem odomalcem svetovni pošiljani masovno.
Vydrova tovarna žitne kave Praga-VIII.

Mestna hranilnica
v Kranju
obrestuje hranilne vloge
po 4 odstotke
brez odbitka rentnega davka

9—20 katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog K 3.432.029 32. Stanje hipoteknih posojil K 2.003.069 64.

Več krojaških pomočnikov

sprejme takoj v trajno delo **Josip Munič**, krojaški
mojster, Podbrdo ob Bači. 160—2

*Glinaste peči,
štedilnike, banje
za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, lipežne in cene
priporoča prva in največja
lovarna
pečij in glinastih izdelkov
August Dreise
v Ljubljani.*

Večkrat premisljeno!

Vozna pregrinjala

(plahte) nepremočljiva, najboljšega izdelka prodaja trdka 163—1

R. & E. Rooss, Kranj.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloge 121—5

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopoljujejo na zahtevanje zastoj.

Hiša

(kakor vila) močno na novo zidana, 6 sob, 3 kuhinje, 2 kleta, hlevi, kamra, dvorišče, sadni, zelenjadni vrt in 2 orala njive, travnika s kozolcem, vse pri hiši z najlepšim razgledom, posebno prikladno za letovišče, sedaj mala gostilna, se radi boleži v svojo ceno s fundus instruk-tusom prodaja ali odda v najem. Le osebno odgovarja se «pri Kroni», Kokriško predmestje, Kranj. 154—3

Vsi kmetovalci

se lahko pre-pričajo, da je najboljši sred-stvo konje, krave, telice, vole, prašiče, ovce i. t. d. obdržati zdrave, močne, ječe in debele če se jim pri-mešuje h krmi

živinski prašek

iz lekarne Piccoli, pri Angelju, Ljubljana
 Dunajska cesta.

En zavoj 1/4 kilogr. stane 50 vin., 10 zavojev 4 krone. — Zunanja naročila po povzetju.

Splošni gospod Piccoli, lekar v Ljubljani.

Po večletni uporabi pri svoji živini in po velikem povpraševanju od svojih znancev in družin po Vašem živinskem prahu; prišel sem do prepričanja, da je vaš živinski prah izborno zdravilo, katero bi se ne smelo v nobenem hlevu pogrešati.

Z odličnim spoštovanjem And. Kocjančič.
 Podgora pri Gorici, 13./VI. 1902. I. 199—49

Ob glavni cesti v Kranju

se išče za kako obrt pripraven

lokal.

Naslov naj se naznani upravništvu «Gorenjca».

158—2

Učenca

poštenih starišev, ki ima veselje do tiskarstva in je dovršil vsaj par gimnazijskih razredov, sprejme

Tiskarna Iv. Pr. Lampret v Kranju.

Tedenski sejem v Kranju dne 26. t. m.

Prignalo se je 33 glav goveje živine, 3 telet, 44 prašičev, — ovac, — kozlov, 85 buš. — 50 kg: pšeničnice K 10-50, prosa K 7-25, ovska K 7-50, rži K 8—, ajda K 8—, ječmena K 7—, fižol: mandalon in ribničan K 14—, koks 14-50.

Nov biljard

(Seyfert) za obračati je naprodaj.

Kje? se izve v upravništvu «Gorenjca».

161—3

Pošteno dekle

sprejem takoj v službo v tiskarni.

Iv. Lampret, tiskarna, Kranj.

Ali hočete dolgo živeti

In se veseliti zadovoljivega zdravja? Da dosežete to, morate skrbeti, da ohranite svoj želodec zdrav in za prebavljenje vedno sposoben.

Vsak, kdor si je izpridil želodec s težko prebavljivimi, prevročimi ali prehladnimi jedmi in pijačami, ali se ga je z istimi morda prehladil, naj se posluži

Germanove okrepčalne esencije

katera se uporablja z največjimi uspehi pri: pomanjkanju apetita, želodčnem oslabiljenju, vetrovih, riganju, zgagi, vzdigovanju, glavo olu, omotici, k ču, telesnem zaprtju, napenjanju in zlati žili. Po mnogo zavzitem ko-ilu, posebno se po mastnih in težko prebavljivih jedilih, odstrani ta esencija pritisk in bolečine, vzbuja slast do jedi, kar zdatno pripomore k ohranitvi in vzdrževanju telesa. Po odstranitvi raznih izpridenih sokov iz telesa, učinkuje tako, da čisti kri in ima poleg tega pred vsemi drugimi enakimi zdravili to prednost, da ne škoduje prav nič, celo tedaj ne, če se jo rabi v poslednjih mnogo let, ker se nareja iz najčistejših in najbolj izbranih rožnih sokov ter ima prijeten, grenko-aromatičen vonj tako zelo, d. jo zavzva s slastjo tudi gospe, otroci in celo prav razvajene osebe.

Germanove okrepčalne esencije, kot pravega domačega in ljudskega zdravila, bi ne smelo manjkati v nobeni hiši, ker odvrne prečestokrat najresnejšo bolezen, kar je upoštevati zlasti tam, kjer ni zdravniške pomoči takoj pri roki. Pri k povanju naj se zahteva vedno samo Germanova okrepčalna esencija iz lekarne «pri črnem orlu» v Belovaru: zakaj po svetu kroži še nekaj drugih temu sličnih zdravil, od katerih pa se glede izvirnosti ne more nobeno primerjati tej esenciji. Kot znak pristnosti mora imeti vsaka steklenica, ki se nahaja v zel nem zavrtku popoln trdniki napis: Lekarna «Pri črnem orlu» K. Germana v Belovaru (Hrvaško), kamor n j se naslavljajo tudi vsa poš na naročila. Cena steklenici je 1-40 K. Po pošti se ne pošlje manj kakor dve steklenici. Pri predplači naj se blagovol doposlati še 20 vin. za zavitek. Naslovi naj bodo natančni in čitljivi. Naznanila pri povpraševanju, propekhtih ter navodila pri uporabi so zastoj.

Germanovo okrepčevalno esencijo priporočam bolehnim kar najbolj, ker sem prev rjen v izbornem učinku, katerega sem zapazil že mnogokrat deloma sam na sebi, deloma pri mnogih župljanih, katerim sem to esencijo na-vetoval.

Edmund Medecotti, župnik v Trojstvu (Hrvaško).

Oni dve steklenici Germanove okrepčalne e encije, kateri sem prej l od Vas, so mi posebno prijale, zato naročam znova nadaljnih šest steklenic 113—5

Peter Gradina c. upokojeni župnik, Gradec, Zinzendorfasse.

Obvščam Vas, da sem prejel že od mnogih strani razna slična zdravila, toda tako niso učinkovala nobena kakor Germanova okrepčal a esencija Andrej Žižek, Sv. Ana, Kriehenberg.

Prosim, pošljite mi nemudoma zopet osem steklenic Germa-nove okrepčalne esencije, katero najtopleje priporočam zlasti tistim, ki so bolni na želodcu. Zdravje se mi vidno i oljša.

Apolonija Haberl, Semriach, p. Peggau (Štajersko).

Hamburg-Amerika

150-4

Iz Ljubljane v

Novi York

samo 60 gld. z dobro prosto hrano.

Odhaja se iz Ljubljane vsaki **ponedeljek, torek in četrtek** v tednu.

Izvrstna sigurna vožnja z brzoparniki samo **6 dni**. Pojasnila po večkrat brezplačno.

Zastopnik: **FR. SEUNIG, Ljubljana**, Dunajska cesta 31 (zraven šrange).

System Salke

42-29

M. Podkrajšek

frizer

za dame in gospode

Ljubljana, sv. Petra c. 35

priporoča za gojitev las in za umivanje glave svoj zdravniško priporočen gor-ko in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez neželene vročine. Ne proizvaja skrčenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las.

Dalje se izvršujejo vsa-ko vrstna dela iz las.

Oddelek za dame s separatnim vhodom.

„Zakaj so Vaši zobje tako bell?“

„Vsak dan rabim **O. Seydlovo higijenično kozmetično ustno vodo**, ki izvrstno vpliva na zobe in je bila s priznanjem odlikovana. Dobite jo lahko v **lekarni pri sv. Trojici v Kranju**.

38-80

71-25

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom

„MERKUR“ Peter Majdič v Kranju.

Priporoča bogato zalogo po nizki ceni, kuhinjsko posodo, mizarstvo, ključavničarsko, kovaško, zidarstvo, čevljarstvo, orodje in orodje za poljedelce, kakor pluge, lemeža, železne brane, vile, motike, sekire, železne grablje; nadalje štedilna ognjišča, nagrobne križe, **vodne žage, pile**, kovanje za okna in vrata, žico, žičnike, katanovo lepko, železno in pocinkano ploščevino, karbolinej, **trsje za obijanje**

stropov, vlite kotle. Veliko izber slamoreznic, **plaht za vozove**, železnih peči,

Roman-in Portland-cement, traверze, stare, železniške šine

šine za kolesa, podvozi in drugo železo, **sesalke za vodnjake**, cevi in vsakovrstno špecerijsko blago. Zaloga svetilk, **zaloga različnih barv**.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

Velika zaloga zgotovljenih oblek
za gospoda, dečke in otroke
konfekcije za dame.

— Solidno blago po čudovito nizkih cenah —

Ceniki se razpošiljajo zastonj in poštne prosto. 167—1

Velik požar

se zamore lahko in naglo pogasiti
samo s 13—37

Smekalovimi brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. V vsakem položaju delujoče, kretanje brizgalnice nepotrebno! Pri razstavi gasilnega orodja meseca avgusta 1903 v Pragi bila je naša tvornica R. A. Smekal odlikovana z dvema največjimi odlikovanji, in sicer: **S l. počastno diploma za izboljšanje parnih in motor-brizgalnic ter lestev in z zlato kolajno za prednosti pri ročnih brizgalnicah za nove sestave.**

R. A. SMEKAL
Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov,
brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk
in gospodarskih strojev.

Kot pomočnik

išče službe že 18 let delavec pri cementnih izdelkih.

Naslov pove upravnistvo «Gorenjca».

161—1

Izšla je

„Dobra kuharica“

spisala Minka Vasičeva

v založništvu Lavosl. Schwentner-ja
v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po
pošti 6 K 55 h.

Obseza na 576 straneh več nego 1300 receptov za pripravljanje najokusnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 3 fino koliranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojo strokovnjakovo stališča, lit rarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega jezika, fina dama za vse njene lepe, pri sloven-kih kuhar-kih knjgah nenavadne opreme, in končno varčega gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige. 10—48

H. Suttner, urar

v Kranju

priporoča svojo
izborna zalogo

ur,

zlatnine

in

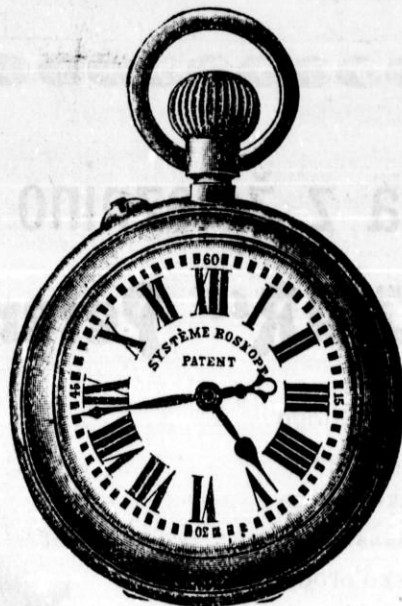
srebrnine

po

najnižjih cenah.

Ceniki zastonj in
poštne prosto.

Razpošilja se na
vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-remont. roskopf. železnica-riarjem dobro poznana, najtrpežnejša in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov stanovitno bel gld. 375, najfinejša zna-ka, gld. 650. 114—14

Ljubljanska KREDITNA BANKA v Ljubljani

Podružnica v Celovcu.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja v vsakemu trebanju.

17—37

Polnovplačani akcijski
kapital K 1,000.000

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje pred-ujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Spletju.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Ljubljana (Kolizej) **R. LANG** na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špecialiteta: Gostilniški stoli.

Modroci iz žičnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Špecialitete v nevestinih baiah. Veliki prostori, prtično in v l. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obešalnik, miza, stensko ogledalo.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

97-18

Pozor!

86-20

„Moravija“-šivalni stroji so najboljši, najpripravniji ter najtrpežnejši.

„Moravija“-šivalni stroji so jako pripravi za umetno vezenje.

„Moravija“-šivalni stroji so poleg tega mnogo cenejši ter se dobivajo tudi na mesečne obroke.

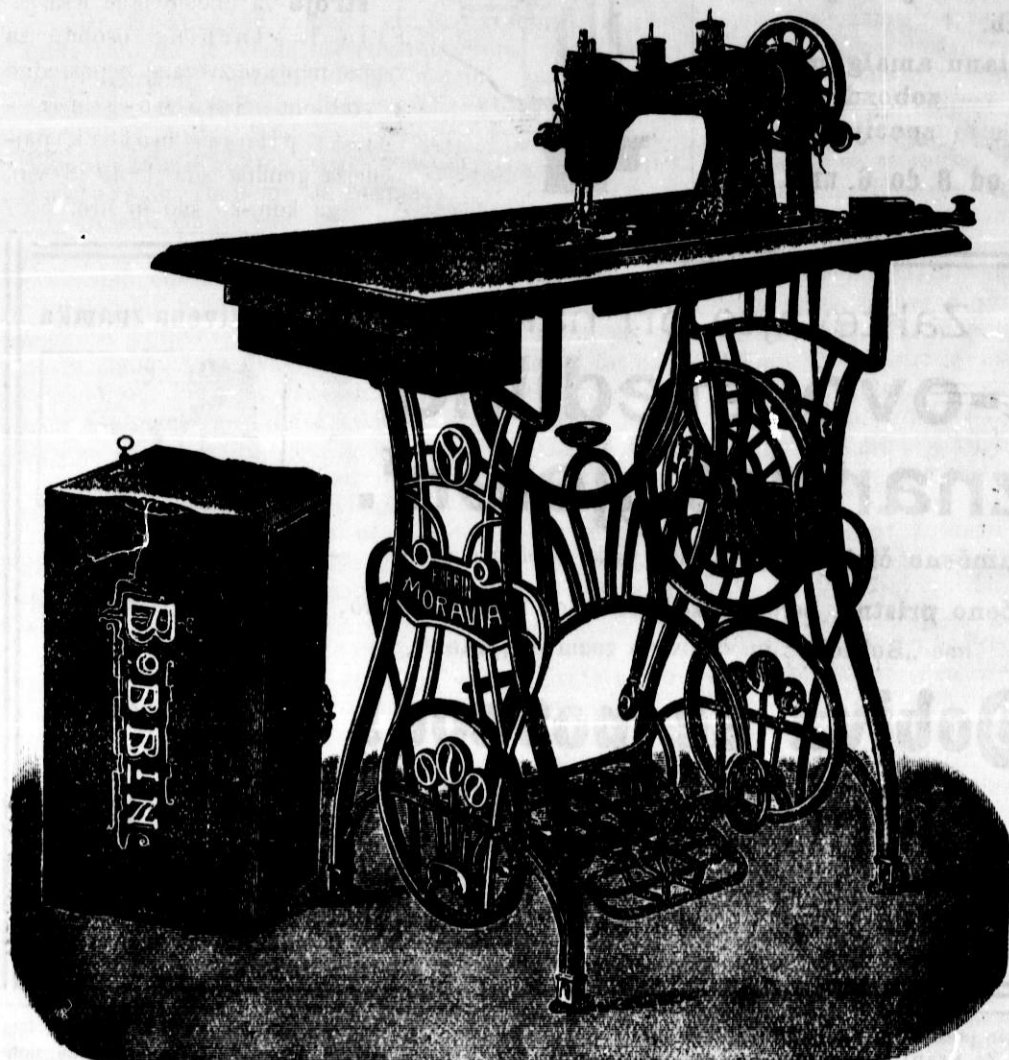
Pouk za umetno vezenje na „Moravija“-šivalnih strojih vsaki dan in sicer brezplačno.

Cenike pošiljam zastonj.

Zaloga in pouk pri trdki

LOVRENC REBOLJ v KRANJU, glavni trg 189.

Zastopstvo vsakovrstnih poljedel. strojev tvrdke K. & R. Ježek (Blansko).

Naznanjam

da kupujem vsakovrstne stare reči za vedno ali pa le za nekaj časa, do dogovorjenega obroka, tako da ob določenem času prodajalec nekaj dražje nazaj kupi.

166-1

Pavel Bizjak, Kranj št. 118.

64-28

Zobo- tehnični atelje Otton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebne plošče, iz **kavčuka** kakor tudi **zlata**, dalje **vrvnalnice** in **obturatorji** se izvršujejo po **najnovjših metodah**.

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu in **cementu** kakor tudi vse **zobozdravniške operacije** izvršuje tu **specijalist**.

Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Išče se pod jako ugodnimi pogoji več in popolnoma zanesljiv

kolportêr

ki bi po slovenskih krajih razpečaval brošure, časopise i. t. d.

Pojasnila daje upravništvo «Gorenjca».

109-4

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

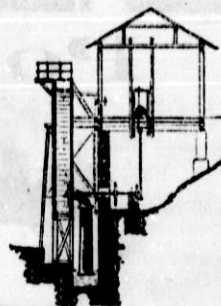
Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroji, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, odmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stólpne križe, štedilnike i. t. d.

103-21

Specijaliteta: valjični zastori (Rollbalken).

G. Tönnies

104-18

tovarna za stroje, železo in kovino-
livarna v Ljubljani priporoča
kot posebnost **žage in vse**
stroje za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za
žagine naprave zvezane neposredno
z vratilom. Sesalno-genera-
torski plinski motorji, naj-
cenejša gonilna sila 1 do 3 vin.
za konjsko silo in uro.

Zahtevajte pri nakupu Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad
ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

119-14

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT

Ustje
(Česko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje
(Česko)

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemati za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrto leta 1 K. Za druge države stane K 5-60. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 K, za pol leta K 1-50. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vposiljativne naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.